

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published bi-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a limited liability corporation, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпоророване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничим Домом, на розі вулиць Річарда і МакГрегора, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ФАШІЗМ СКАЖЕНІЄ.

Італійський фашизм чим далі гірше скаженіє. Заборонивши всі форми робітничих організацій та створивши одну для всіх — фашистську “робітничу організацію”, він тяжко карає всіх, хто належить до якоїсь іншої організації, головю до комуністичної. Карає фашизм не тільки за приналежність до нефашистської організації, але й за читання газет та книжок тих нефашистських робітничих організацій, що видаються в Італії, розуміється, нелегально.

Європейські газети доносять, що спеціальний трибунал в Римі позасуджував недавно багато робітників на довгі роки тюрем за переховування та розповсюдження комуністичної літератури. Робітника-металіста Пароді Джовані, бувшого колись члена редакції комуністичної газети “Уніта” — засуджено на 21 і пів року тюрем за комуністичну пропаганду. Других двох робітників, Вінніоті і Спінеллі за активну роботу в компанії засуджено — першого на 14 років тюрем, а другого на 16 і пів року тюрем. Отже всіх трох разом засуджено на 52 роки тюрем. Робітників Казані і Кампори засуджено на 8 і пів року тюрем, а другого на 4 роки й 2 місяці за те, що переховували у себе нелегально комуністичну газету “Уніта” та бюлетень Міжнародної Організації Допомоги Революціонерам. Робітника Спано й його дружину засуджено на 6 років тюрем кожного за участь в туринській організації компартії і за те, що збирали допомогу політичним в'язням. І так далі йдуть перелічення імен жертв чорнофашистського терору, засуджених на довголітні в'язниці, на заслання, або просто замордованих з-за вулгача чи в поліційних арештах, або пропавших без в'єсти, як це мало місце з тов. Азаріо, арештованим в Панамі й виданим американською “демократією” фашистській владі.

Таке страшне переслідування робітничого руху відбувається не лише в Італії, але й по шлюму світі. В Польщі, Румунії, Франції, Німеччині, не говоримо вже про колоніальні країни, про Китай, Індію — всюди, чи то під владою чорного фашизму, чи то під владою білої “демократії” — капіталістичні суди пакують борців робітничої класи в тюрми, засуджують на смерть на засланні; вірні слуги капіталу — поліція, жандармерія, тайні і явні шпигуни, провокатори, снують між робітничими організаціями, вихожують п'яних, самі підбурюють робітничцю на провокаційні виступи, творять між ними змову, щоб потім видати свої жертви катам в руки і тим здобити собі признание, підвищення на службі, собаку ласку від панів своїх.

Найкращим прикладом цього може послужити провокаційна бомба в Мілані. На святочне відкриття ярмарку в Мілані прибув італійський король, Віктор Емануїл. Десять хвилин перед прибуттям короля на призначене місце, стався там великий вибух бомби. Питняць осіб вбито, а коло 40 ранено. Король оцвів живий, бо його щі не було. Фашистська і вся буржуазна преса що справу розтрубила як замах на життя короля, зроблений, мовляв, комуністами. Тимчасом ця бомба є ніщо інше, як провокація. Тому вона й експлодувала скорше, щоб не вбити короля, але зате дати поліції претекст змішити терор проти революційної робітничества.

“Уніон Демократика Італіана”, орган Загальної Конфедерації Праці, італійської революційної трейд-юніонної організації, що виходить в Парижі, видав декларацию, в якій заявляє, що міланський замах організували фашисти для того, щоб терором підбити короля цікавому своїм примхам і розпочати репресії проти робітничества. Провокація фашистів дала вже свої наслідки. Противом одного дня в Мілані арештовано понад 1000 осіб — комуністів, соціалістів і анархістів.

Не можна при цьому не згадати про міжнародну солідарність фашистів. Коли в Мілані стався цей провокаційний вибух, то литовська газета в Ковні (на Литві), “Летуос Жениос”, також написала, що замах на короля зробили фашисти. Військовий командант Ковна замкнув за не газету на місяць. Бачите, яка клясова солідарність: в Литві командант-фашист забороняє газеті писати проти італійських фашистів.

Так капіталісти боронять свої інтереси. Вироками смерті, катуванням в тюрмах, шпигунством, провокацією вони виривають з робітничих рядів найкращих борців за волю працюючих. Тисячами вони гноять їх в тюрмах тільки за те, що ті бажать кращого життя працюючим визискуванням масам. Але небудущі ні капіталістам, ні їхнім найвірнішим слугам — фашистам визвольного руху поневолених. На місце одного замордованого капіталістами борця родяться десятки й сотки нових. І цього не спинить ніяка фашистська сила. Фашистська скажена лют, провокаційні засоби боротьби свідчать тільки, що фашизм навіть нині, “в повній силі свого розквіту”, боїться за своє завтра.

ПРИЗНАЮТЬСЯ, ЩО РОБИЛИ ЗА ГРОШІ БІЛОГВАРДІЙЦІВ.

Викриття цієї великої контрреволюційної заговору в Донбасі, на Радянській Україні, арештування багатьох інженерів-спеціалістів, в тому числі й німецьких, нарбило свого часу багато галасу в пресі і це й до цього часу не сходить з її сторінок. Ця контрреволюційна змова привела також до зривання торговельних зносин між Радянським Союзом і Німеччиною.

Буржуазна преса представляла цю змову, як внутрішню господарку радянської влади, як провал радянської економічної політики, як невміня більшовиків господарити. Тобто, представляла змову, як незадоволення широких працюючих

мас “руйнуючою господаркою більшовицьких комісарів”.

На ділі-ж ця контрреволюційна змова є ніщо інше, як інтервенція міжнародного капіталу в економічну господарку Радянського Союзу, інтервенція, що мала на меті пошкодити господарському розвитку країни, зруйнувавши індустриальний осередок України й цілого Союзу — Донбас.

Це було ясно кожному свідомому робітникові з самого початку появи на світ в'єстки про арештування змовників, а тепер це повинно бути ясным навіть всім “невірним Томам”. Телеграми доносять, що багато інженерів-змовників призналися до вини, призналися, що дістали на свою чорну роботу 175 тисяч карбованців (87 тисяч доларів) від бувших власників доабаських копалень, які перебувають за кордоном, в Парижі, Берліні, Лондоні.

Але ми перше послухаймо, що каже про цю змову секретар Всеосоюзної Комуністичної Партії тов. Сталін. На об'єднаному пленумі Центрального Комітету і Центральної Контрольної Комісії В.К.П. тов. Сталін сказав:

“Про що свідчать факти й матеріали в шахтниській справі? (Змова в Донбасі називають шахтниською. — Зам. Ред.) Факти свідчать, що шахтниська справа є економічна контр-революція від частини буржуазних спеціалістів, що володіли раніше вугільною промисловістю. Факти свідчать далі, що ці спеціалісти організували таємну групу, діставали гроші за шкоду від колишніх власників, що сидять тепер в еміграції, від контр-революційних, антирадянських і капіталістичних організацій на Заході. Факти свідчать, нарешті, що ця група буржуазних спеціалістів діла й руйнувала нашу промисловість за зв'язками капіталістичних організацій на Заході. Про що все це свідчить? Про те, що ми маємо тут справу з економічною інтервенцією західно-європейських, антирадянських і капіталістичних організацій на ділі нашої промисловості. Була свого часу інтервенція воєнно-політична, яку нам пощастило ліквідувати перемоною громадянською війною. Тепер ми маємо спробу економічної інтервенції, для ліквідації якої нам не потрібна громадянська війна, але яку ми ліквідуємо всіма можливими нам засобами.

“Було-б дурнеювати, що міжнародний капітал дасть нам спокій. Ні, товариші, це неможливо. Класи існують, але й міжнародний капітал існує. Він не може спокійно дивитися на розвиток країни, де буде створено соціалізм. Раніше він, міжнародний капітал, думав подлати радянську владу прямою воєнною інтервенцією. З цією спробою не пощастило. Тепер він намагається надади послабити нашу господарку мідц невидимо, не завжди помітно, доволі поважно економічною інтервенцією, організуючи шкоди, готуючи всілякі “кризи” в тих чи інших галузях промисловості і полекуючи тим самим можливість майбутньої воєнної інтервенції. Усе це тут пов'язано з вузлом класової боротьби міжнародного капіталу з радянською владою.”

Це говорив тов. Сталін на пленумі в другій половині квітня, а телеграми з 10. травня доносять вже, що змовник Бабенко признався, що дістав тисячу карбованців з-за кордону за свою злодійську роботу, інженер Калганов признався, що дістав сотисіть карбованців, інженер Березовський, який ділав гроші між саботажниками, признався, що розділив 175 тисяч карбованців, а сам дістав 20 тисяч карбованців. Все це дістали вони від капіталістів з-за кордону.

Ось як капіталісти сплять тисячами, щоб зруйнувати радянське господарство. А вже-ж це тільки одиниці призналися. Всіх зусиль вживають капіталісти, щоб не допустити до розвитку народного господарства робітничо-селянської країни і водночас у своїй пресі широко розписують, що більшовики не вміють господарити. А за ними всіма силами своїх підголосків кричить про це продажна дрібно-буржуазна й так звана “соціалістична” преса.

А все це кожному здоровому розумові виглядає якраз навпаки. Бо коли зваяжимо, в яких тяжких умовах провадить свою господарку працюючі Радянського Союзу, коли зваяжимо який величезний поступ зробили вони на шляху соціалістичного будівництва, коли зваяжимо, що, не дивлячись на змови й саботаж продавських спеціалістів, вони в багатьох галузях промисловості Радянського Союзу переходять на сімдесятинний день праці, то треба признати, що більшовики вміють господарити. Господарської розвитку Радянського Союзу не в силі спинити ні саботаж, ні інтервенція міжнародних капіталістів. Були далеко тищі роки й рывадада вишла з них побідницею, не злякається вона й нинішніх саботажників.

СПІВЕЦЬ ТРУДЯЩИХ.

(До 12. роковин смерті Івана Франка.)

В самому розгарі імперіалістичної війни, коли міжнародні капіталісти зводили між собою кривавий порухах за загарбання ринків коштом працюючої класи, відйшов від нас в могилу великий робітничо-селянський поет Західної України — Іван Франко.

Покійний Франко відйшов від нас на передодні світової революції, яка спалахнула в рік після його смерті і зродила Україну без хлопця і пана, ту Україну, яку бажав Франко бачити і для якої ціле своє життя працював.

В особі Івана Франка Західна Україна мала великого учителя та співця поневоленого народу, що ціле життя, повне ведучої праці, посвятив на службу всіх пригноблених та обездолених, співаючи гимн праці:

Лиш в праці мужа виробляється сила,
Лиш праця світ такий як є, вчинила,
Лиш в праці варто і для праці життя...”

Бачучи шалений зріст капіталізму з одної сторони, а пролетаризування мас з другої, як також страшний політичний гнет робітників та селян в Галичині, Франко старався піднести несвідомих братів на клясовий урівень свідомості. Він бачив, що в свідомості наша сила, тому й взивав

— Ум остри, насталою волю,
Лиш волю, а не токуй...”

Не любив також Франко рабської політики своїх земляків, українських інтелегентів, які жebraли ласки для народу в панів. Він їм казав:

Лиш борис не мисляв,
Краще владь, а сил не зрадь...”

За свою невтому працю на користь бідному народу, Фран-

к звольних змагань українських робітників та селян.

Вийшовши з тюрми, Франк, підірваний на здоров'я, бере дальше активну участь в політичному житті, викладає в робітничих гуртках Політичну Економію, пише ряд соціалістичних брошур.

Знайшовши соціалістичних прихильників не лише між Українцями, але й між Поляками, випускає першу “Програму Соціалістів Польських і Українських у Східній Галичині”, і таким чином Франко став одним з перших освітателів Першої Соціалістичної Групи Західної України.

Творчість Франка для українських працюючих мас невичайно цінна. Франко, це другий Шевченко. Франко, це галицький поет-бунтар, в творях якого знаходимо живє слово

пролетарського світогляду, любов до працюючої класи, та нестримні бажання допомогти й визволитися з капіталістичного рабства.

Плудчи слідами за тою нацією, що голосив Франко ми дійдемо

До шасних країн,
Де братерство велике всевітне,
Вільна праця і спільний труд...”

В день 29 травня ц.р. вся вільна Україна, якої бажав покійний Франко так і Західня Україна під польсько-румунським гнетом будуть обходити дванадцятиріччя смерті великого поета-бунтаря, співача волі — Івана Франка. І ми заклинени далеко від рідної землі, вшануємо гідно його пам'ять, а цим самим оцінимо його великі заслуги для робітничої класи.

В. Кляшук.

НІТТИ ПРО ЗАГРОЗУ НОВОЇ ВІЙНИ.

Бувший італійський прем'єр викриває шахрайства женецьких “миротворців”.

В одному з останніх чисел органу англійської Партії Праці “Дейлі Геральд” ми знаходимо статтю колишнього італійського прем'єра, автора книжки “Європа без миру”, й кількох аналогічних творів, Францеска Нітті.

Нітті, що 1919 року підписав Версальський “мирний” договір, а згодом гостро критикував його, останніми часами викриває — звісно зі свого буржуазно-нацифетського погляду — шахрайство імперіалістичних “миротворців”. У своїй новій статті він знов насаперед питає:

— Чи загрожують Європі війни?

На це питання він відповідає ось що:

“Об'єктивно загроза війни це ніколи не була такою великою, як тепер. Тепер вона більша навіть, ніж 1913 року, напередодні великої війни. Всі гарні женецькі балаки аж ніяк не можуть змінити дійсність. Там балакують про зменшення озброєння, але озброєння триває далі. Тепер є потреба миру, й визначають економічна та фінансова криза, але духу та волі миру нема”.

Пояснюючи свої “духовні” передумови, Нітті пише:

“Війну роблять в наслідок духу загарбіння, недовіри та помсти. Але серед народів Європи нема духу війни. Народи не ворожі один до одного. Неправда, що французький та німецький народи ненавидять один одного. У італійського народу нема огиди до інших. В Англії трудно знайти чесну людину, що була-б ворога до інших народів.”

Не народи ворогують. Це

роблять уряди та поведження органу англійської Партії Праці “Дейлі Геральд” ми знаходимо статтю колишнього італійського прем'єра, автора книжки “Європа без миру”, й кількох аналогічних творів, Францеска Нітті.

Малюючи докладно становище на Балканах, де почуваться “інтриги або золото великих держав, що в Женеві нібито працюють для миру”, Нітті переходить до критики фашистської диктатури в різних країнах (він навіть статтю назвав “Демон диктатури”).

“Навіть, — пише він, — представники урядів вільних країн висловлюються на користь фашистської диктатури. Але що найдивніше, це те, що вони серйозно балакають про Люккарно, серйозно їздять до Женеви, і заадагедь прихильні до різних диктатур, як от диктунська й брутална диктатура в Італії, диктатура угорських фальшивників, кривава диктатура в Болгарії, कुмедна та розпусна диктатура в Еспанії”.

Далі Нітті зауважує, що він найбільше знає диктатуру Муссоліні й доводить, що фашистський диктатор готує війну, яка має скінчитися 1935 — 1940 року, саме тоді, коли Франції, в наслідок зменшення числа народжень, що, на його думку, є також наслідком війни, бракуватиме робочої сили. З цього він робить висновок, що не може бути миру, поки будуть фашистські диктатури.

“Ліга Націй, — закінчує Нітті, — є тільки фасад, що закриває роботу диктаторських урядів. Ще ніколи не було такої лиги, що була-б ворога до інших народів.

З'їЗД Т-ВА БЕСАРАБЦІВ У ХАРКОВІ.

В Харкові відбувся з'їзд товариства Бесарабців. Під цю пору на території Радянських Республік перебуває около 300 тисяч Бесарабців.

На з'їзді виступив з привіттом Любченко, секретар Центрального Комітету “Ком Партії України”.

“Минуло 10 років — сказав Любченко — як наочно продемонстрували перед цілим світом цілковиту протилежність двох систем — радянської і капіталістичної. 10 років день-у-день ми читаємо про масові виступи трудящих Бесарабії проти Румунії, про люте приборкание цих виступів, про дикі бенкет переможені реакції. Румунам доводиться все більше боротися з настирливими справами трудящих мас Бесарабії повернути втрачену волю. Ім нічого не залишається, як методом лютого терору робити свою ганебну справу — приєднувати та руйнувати трудящих Бесарабії. Про те Румунія почуває себе як на вулькані. Вона бачить, що не тільки Радянський Союз, але й робітники, селяни Бесарабії не визнають загарбання бесарабської землі, що зробила Румунія. Суворому масовою розправою, д-ра Миколаєвича, розстрілами, каторгами та катуванням румунські сатрапи хочуть зберегти

свою владу, але ми знаємо, що терор лякає тільки одиниці, а там де справа йде про масовий рух, там він збуджує до боротьби нових борців, загартує волю мас до черемоги.

Румунія відкинула пропозицію Радянського Союзу про плебісцит Бесарабії, але довічна заборона цього неможлива. Бесарабські робітники й селяни переведуть голосування так, що румунським панам й жандармам доведеться накивати п'ятами в Бесарабії. Бесарабські трудящі маси повинні виявити як найбільше витримки та організованості”.

З'їзд ухвалив висловити урядові Радянської України і союзному Урядові подяку від імені бесарабських емігрантів за братню гостинність, що ї зустріли в Радянських Республіках.

ПЕРШОТРАВНЕВІ АРЕШТИ У ЛЬВОВІ.

Перед першим травнем переведено у Львові досить численні арешти.

В дні 26 квітня арештовано на Іллі Калатинського (з Робітничої Лівиці), Мих. Дурделю (“Єдність Сель-Робу”), д-ра Михайла Заяця, Козму Пелехатого і Мелітона Голінатого (Сель-Роб Лівиці) та інших.

МОЇ НАЙКРАЩІ ХВИЛІ ВІДПОЧИНКУ.

Не всякий чоловік однаково відпочиває після тяжкої праці. Один в часі відпочинку любить полежати мовчки до гори животом.

Другий любить в часі відпочинку побалакати з сусідом про знайомого, про його хиб, осудити його зі всіх боків.

Третій в часі відпочинку думає: “Мучуся я на цьому світі, буду мучитися й на тамтому, бо соргнися, укрив у Сіпірар тайзу, зварив нею кулецу й на сповіді єгомосцеви не признавсь”.

Але є вже й такі, що найкращий відпочинку мають по тяжкій праці читаючи газету. Не хвалюся, але я до таких належу. Як не маю нового числа газети, як не маю доброї книжки під руками, то й не відпочину. Тоді мені мука, а не відпочинку.

Блауючи по світі, стрічався я з ріжними людьми. З розумними, з хитрими, з лукавими, з такими, що в міють багато горворити, і з такими, що слова від него не видобудеш. Стричався часто з людьми грамотними, які ніколи нічого не читають.

І знаєте, хто мені з них найблищий, найрідніший?

Той, в кого я в кишені бачу “Укр. Роб. Вісти”, чи взагалі якусь робітничу газету.

Не раз я агітував робітників в лісі, на екстра генку, а навіть фермерів. Бо всюди я працював. Агітував так:

— Чому ви, товаришу не читаєте робітничої газети?

— А де я їй візьму?

— Передадлаті.

— Е, коли-б то я мав хату, стаде мешкання... А то я нині тут, заварта там...

— Я також нині тут, завтра там... Але й моя газета зі мною тут і там.

— Та коли я її читатиму? Наробиши за цілий день, як мула, то хіба в голові читання...

— Я також наробилюся, як мула, а проте мені в голові читання... А що-ж вам в голові?

— Що? Та якого чорта ти до мене вчепився... Що, що? Чорт зна що. Ще я буду сунити собі голову тим, що у мене в голові.

— В тім то й клопіт, що ми на панів працюємо, як мула, а для себе то навіть лінуємося подумати, що у нашій голові.

Глянув на мене мій товариш тигром-звіром і пішов геть до гурту. (Було зі мною таке одного разу в часі обіду в лісі).

За хвилину я чув, як він реготав з іншими в гурті з якоюсь придибашком, що ім плав “Бос”.

Чи справді, щось доброго, або смішного оповідав їм бос? Де-ж там. Але-ж коли бос щось оповідає такого, що малоб склядиста на смішне, го треба сміятися, бо це-ж бос оповідає.

Я сів собі з боку, виняв з кишені свого нерозлучного товариша, свій робітничий часопис і почав чутати.

І це було найкращою хвиллю моєго відпочинку.

Між іншим вичитав я, що нині місяць травень, місяць допомоги нашій робітничо-фармерській пресі.

Прочитав і пригадав, що я не тільки допомогти не дав, але й з передлатою задоволююся.

І встидо стало мені перед моєю газетою. Але я свій встид зараз таки рішив згладити зі світа, заславши передплату.

Бо я не хочу розтати зі своїм найдорожим товаришом. Товариші робітники: чи ми в лісі, чи на залізничці, чи на фермі, чи в копальні — про газету свою дбаймо, передплатуючи читаймо і других чезу навчаймо.

Мандрионик.